

SIPRI YEARBOOK 2012

Armaments,
Disarmament and
International
Security

Resum en català

INSTITUT INTERNACIONAL D'ESTOCOLM DE RECERCA PER A LA PAU

El SIPRI és un institut internacional independent que es dedica a la recerca sobre el conflicte, els armaments, el control de les armes i el desarmament. Fundat el 1966, el SIPRI proporciona dades, anàlisis i recomanacions, basades en fonts públiques, a autoritats, investigadors, mitjans de comunicació i el públic interessat.

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE

Signalistgatan 9

SE-169 70 Solna, Suècia

Telèfon: +46 8 655 97 00

Fax: +46 8 655 97 33

Correu electrònic: sipri@sipri.org

Internet: www.sipri.org

FUNDACIÓ PER LA PAU

La Fundació per la Pau és una ONG nascuda al 1983 i que treballa per un món en pau. A través d'una opinió pública cada cop més informada i activa, impulsa tots aquells canvis culturals i estructurals que facin possible l'eradicació de la violència com a forma de relació entre persones i pobles.

El nostre compromís amb la pau ens porta a desenvolupar activitats d'educació, de sensibilització i mobilització social per la pau i el desarmament així com la implicació en la resolució noviolenta de conflictes, tant dels propers, com dels més llunyans.

Des de la Fundació per la Pau estem convençuts que la traducció al català d'aquesta versió resumida del *SIPRI Yearbook 2012*, un material de referència en l'àmbit de la seguretat i el desarmament, ens proporcionarà un instrument cabdal per a la divulgació i sensibilització a favor de la cultura de pau a casa nostra.

Fundació per la Pau

c/ Casp, 31, 2n 1a A - 08010 Barcelona

Tel.: +34 93 302 51 29

Fax: +34 93 301 75 62

info@fundacioperlapau.org

www.fundacioperlapau.org

© SIPRI 2012

© Fundació per la Pau 2012

Imprès a Barcelona per Gràfiques Alpres

L'ANUARI DEL SIPRI

El *SIPRI Yearbook 2012* presenta un recull d'informacions originals en àmbits com ara la despesa militar mundial, les transferències internacionals d'armes, la fabricació d'armes, les potències nuclears, els conflictes armats i les operacions de pau multilaterals, juntament amb les anàlisis més actuals d'aspectes importants del control d'armes, la pau i la seguretat internacional. L'anuari, que es va publicar per primera vegada el 1969, està escrit per investigadors del SIPRI amb la col·laboració d'experts externs convidats.

Aquest quadern resumeix el contingut del *SIPRI Yearbook 2012* i aporta alguns exemples de les dades i les anàlisis que conté.

ÍNDEX

Introducció	2
1. La resposta a les atrocitats: la nova geopolítica de la intervenció	3
Part I. Seguretat i conflictes, 2011	
2. Conflictes armats	4
3. Operacions de pau i gestió dels conflictes	6
Part II. Despesa militar i armaments, 2011	
4. Despesa militar	8
5. Fabricació d'armes i la indústria de serveis militars	10
6. Transferències internacionals d'armes	12
7. Potències nuclears mundials	14
Part III. No-prolifерació, control d'armes i desarmament, 2011	
8. Control d'armes nuclears i no-prolifерació	16
9. Reducció de les amenaces contra la seguretat que representen els materials químics i biològics	18
10. Control d'armes convencionals	20
Annexos	22

INTRODUCCIÓ

BATES GILL

El *SIPRI Yearbook 2012* compta amb la col·laboració de 39 experts de 17 països que descriuen i analitzen les tendències importants i l'evolució en matèria de seguretat internacional, armaments i desarmament. Les seves anàlisis assenyalen tres tendències actuals persistents que sustenten un ordre de seguretat mundial més dinàmic i complex.

Les limitacions de les potències establertes

El 2011, les potències establertes del sistema mundial —sobretot els Estats Units i els seus grans aliats de l'altre costat de l'Atlàntic— van continuar afrontant una minva de les capacitats econòmiques, polítiques i militars per abordar els problemes de seguretat mundials i regionals. Aquestes limitacions es van deure sobretot a les mesures d'austeritat pressupostària adoptades arran de la crisi de les finances públiques arreu de la major part del món desenvolupat.

Al mateix temps, les revoltes i els canvis de règim al món àrab van atraure l'atenció i les respostes internacionals, com ara la intervenció a Líbia que va encapçalar l'OTAN per mandat de l'ONU. L'expansió de les operacions de pau tradicionals al llarg de la darrera dècada i el suport generalitzat de què van gaudir també es veuran reduïts en els pròxims anys. A més, els principals donants del planeta de les operacions de pau preveuen retallar el suport que donen a les institucions multilaterals per centrar-se en missions més petites i ràpides.

Aparició constant de noves potències i agents no estatals

Els estats que queden fora del sistema tradicional d'aliances dels Estats Units estan augmentant la seva capacitat econòmica, diplomàtica i militar per influir en l'evolució de

la seguretat regional i, en alguns casos, mundial. El seguiment exhaustiu de la violència armada arreu del món també revela la desestabilització que creen els agents no estatals quan provoquen conflictes i participen en la violència contra civils.

Malauradament, la comunitat mundial encara ha d'afrontar plenament els canvis estructurals en curs que defineixen el panorama actual de la seguretat, uns canvis que sovint ultrapassen la capacitat de les institucions i els mecanismes establerts per fer-hi front. És evident que passarà un cert temps abans que les potències establertes i les emergents arribin a un consens efectiu sobre els requisits més importants per a l'ordre internacional, l'estabilitat i la pau, i sobre com s'hi ha d'arribar i com s'han de defensar.

Normes i institucions en conflicte

Les organitzacions multilaterals encarregades de promoure i aplicar les normes per a l'estabilitat i la seguretat continuen afrontant dificultats a l'hora de generar la voluntat política i de reunir els recursos financers necessaris per complir els seus mandats, i continuen havent-hi desajustos que requereixen mecanismes nous o més eficaços.

Caldrà insistir molt més en les solucions menys militaritzades dels problemes de seguretat que es presentin. És possible que un dels aspectes de més transcendència sigui que molts dels problemes de seguretat més importants dels pròxims anys no es prestaran fàcilment a les solucions militars tradicionals. En canvi, sí que farà falta una integració innovadora de la diplomàcia preventiva, de les tecnologies preventives i d'alerta ràpida, i de les associacions transnacionals de cooperació. ●

El Dr. Bates Gill és director del SIPRI.

1. LA RESPOSTA A LES ATROCITATS: LA NOVA GEOPOLÍTICA DE LA INTERVENCIÓ

GARETH EVANS

La nostra època no ha afrontat cap repte ètic, polític i institucional més gran que garantir la protecció dels civils, com a víctimes de la guerra i dels crims en massa més espantosos. La sensibilització al voltant del problema de la protecció dels civils està augmentant i s'ha vist acompanyada clarament d'una disposició molt més gran —almenys en principi— a fer alguna cosa al respecte.

Nous paradigmes per a un nou segle

Els dos avenços normatius en aquest àmbit són, en primer lloc, l'augment espectacular de l'atenció donada des del 1999 a la legislació i la pràctica relatives a la protecció dels civils en els conflictes armats; i, en segon lloc, l'aparició el 2001 del concepte de la responsabilitat de protegir i la seva transcendental adopció mundial des del 2005.

Actualment hi ha una acceptació més o menys universal del principi que la sobirania estatal no equival a una llicència per matar, sinó que comporta una responsabilitat de no causar o permetre danys greus a la pròpia població. La comunitat internacional també té la responsabilitat d'ajudar aquells estats que necessiten i volen ajuda per complir aquesta obligació, i la responsabilitat d'adoptar mesures col·lectives i fermes d'acord amb la Carta de les Nacions Unides.

Líbia i les seves repercussions

La Resolució 1973 del Consell de Seguretat de l'ONU, que va autoritzar la intervenció militar a Líbia per posar fi al que es veia com una massacre imminent, va ser una demostració rotunda d'aquest principi, i va semblar que

establia un nou punt de referència per mesurar tots els arguments futurs per dur a terme aquesta mena d'intervencions. No obstant això, l'execució posterior del mandat va fer reaparèixer les importants divisions geopolítiques.

La paràlisi del Consell de Seguretat sobre Síria durant el transcurs del 2011, que va culminar en el veto de Rússia i la Xina a una resolució de condemna redactada amb gran cautela, ha plantejat la qüestió, en relació amb la implantació delicada de la responsabilitat de protegir, de si la Resolució 1973 representa el punt culminant a partir del qual es començarà a avançar.

El futur de la protecció dels civils

La qüestió crucial és si la nova geopolítica de la intervenció, que semblava haver sorgit amb la Resolució 1973, en la pràctica es pot mantenir o si, com indica la resposta posterior a la situació de Síria, en realitat es reafirmarà una geopolítica més coneguda, i més cínica.

Aquest autor adopta la visió optimista que el nou compromís normatiu amb la protecció dels civils és viu i gaudeix de bona salut i que, després de la intervenció a Líbia, el món no ha presenciat tant un gran contratemps per a un nou enfocament cooperatiu com les inevitables dificultats inicials associades amb l'evolució de qualsevol nova norma internacional de gran abast. La iniciativa brasilera de «responsabilitat mentre es protegeix», que se centra en criteris més clars per a l'ús de la força i una supervisió més eficaç d'aquest ús, ofereix una via constructiva. ●

Gareth Evans va ser ministre d'Exteriors australià (1988-96) i president del Grup Internacional de Crisi (2000-2009). Actualment és rector de la Universitat Nacional Australiana.

2. CONFLICTES ARMATS

Durant el 2011, les revoltes inesperades i impressionants que van esclatar a parts del Pròxim Orient i el nord d'Àfrica, conegudes com la Primavera Àrab, van generar diverses pautes de conflicte. No obstant això, els episodis de la Primavera Àrab no eren fets aïllats si tenim en compte les tendències actuals dels conflictes.

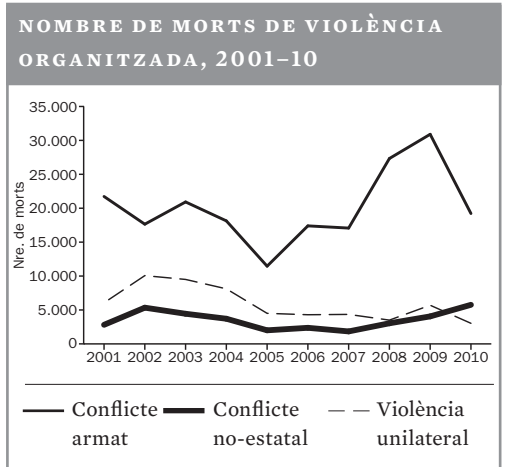
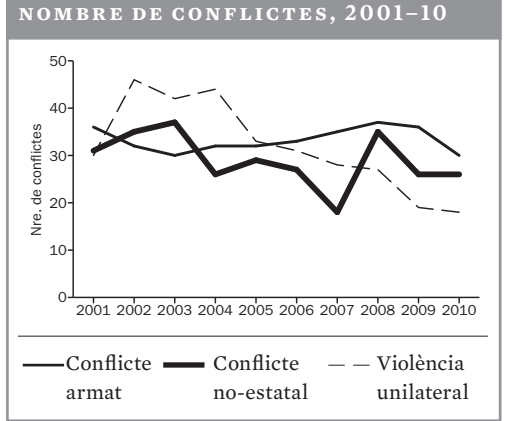
De fet, l'evolució arreu de la regió va posar de manifest alguns dels canvis a llarg termini que s'han esdevingut en els conflictes armats en les darreres dècades. Això ha comportat canvis importants en l'escala, la intensitat i la durada dels conflictes armats arreu del món, i en els principals actors implicats en la violència. En conjunt, aquests canvis assenyalen l'aparició d'un entorn dels conflictes significativament diferent del que va prevaler durant bona part del segle xx.

El primer any de la Primavera Àrab

Les revoltes de la Primavera Àrab es van propagar de pressa d'un país a l'altre i aviat van afectar grans parts del nord d'Àfrica i el Pròxim Orient. Si bé compartien algunes característiques —com ara les grans manifestacions, les accions noviolentes, la manca de dirigents únics i l'ocupació de les places cèntriques de les grans ciutats—, també presentaven algunes diferències. Així, per exemple, variava l'abast de les demandes fetes pels manifestants, des de la millora de les situacions econòmiques fins al canvi de règim, com també el grau de violència.

Mentre que a Algèria i al Marroc hi van haver relativament poques víctimes mortals, altres països —com ara Bahrain, Egipte, Tunísia i el Iemen— es van veure més greument afectats. Els nivells més alts de violència es van donar a Líbia i Síria.

Les reaccions internacionals van variar i el suport exterior es va limitar a pocs casos. Les

potències occidentals, sobretot França i els Estats Units, van donar suport inicialment als governs d'Egipte i Tunísia, però després van començar a pressionar a favor del canvi. En el cas de Líbia, ben aviat van adoptar una postura activa contra el règim, amb l'aprovació de l'ONU i la utilització de l'OTAN com a instrument. Sobre el conflicte a Síria, la Xina i Rússia, dos països que van anar augmentant la seva crítica a l'ús internacional de la força, es van oposar a les iniciatives occidentals de sancionar el règim governant. El marge per a la participació de tercers per resoldre aquestes

crisis era extraordinàriament limitat, i només es van produir negociacions serioses al Iemen.

Els resultats del primer any de la Primavera Àrab van ser desiguals. En alguns casos es va produir un canvi de règim, però en altres la resistència popular va ser reprimida. Amb tot, aquesta sèrie d'episodis històricament singulars ha modificat la política àrab.

La violència organitzada a la Banya d'Àfrica

Durant dècades, els països de la Banya d'Àfrica —Djibouti, Eritrea, Etiòpia, Kenya i Somàlia— s'han vist assolats per la violència organitzada. Per bé que tots aquests països van patir conflictes armats estatals, conflictes no estatals o violència unilateral contra civils durant la dècada de 2001-10, els conflictes no estatals van ser amb diferència els més comuns. A la Banya d'Àfrica es van produir 77 conflictes no estatals (el 35 % del total mundial). Els conflictes armats estatals van ser menys comuns: només n'hi va haver cinc en la dècada 2001-10. Els actes de violència unilateral van ser comesos per sis actors.

Els estats de la regió han demostrat una tendència creixent a participar militarment en els països veïns. Etiòpia i Kenya, per exemple, han enviat soldats per ajudar el Govern Federal de Transició de Somàlia en el seu conflicte amb al-Shabab, que al seu torn va rebre armes i formació d'Eritrea.

Les pautes de la violència organitzada, 2001-10

En anteriors edicions de l'anuari del SIPRI, el Programa de Recopilació de Dades sobre Conflictes de la Universitat d'Uppsala va presentar informació sobre les pautes dels «grans conflictes armats». Per aportar una perspectiva més àmplia sobre la violència organitzada, s'ha ampliat l'atenció prestada per incloure tres tipus de violència organitzada: els

conflictes armats (estatals), els conflictes no estatals i la violència unilateral (contra civils).

Durant el període 2001-10 es van produir 69 conflictes armats i 221 conflictes no estatals, i 127 actors van participar en la violència unilateral. Així, doncs, en total hi van haver més de 400 accions violentes, cadascuna de les quals va provocar la mort de més de 25 persones en un any determinat.

L'abast de la violència organitzada al final de la dècada va ser inferior que al principi, tot i que el descens no va ser espectacular. A més, tot i que a la dècada de 1990 es van produir grans fluctuacions en el nombre de conflictes, aquesta pauta no es va repetir en la dècada següent, la qual cosa indica que la tendència a la baixa pot ser un senyal esperançador de cara al futur. ●

INDEX DE PAU MUNDIAL 2012

L'Índex de Pau Mundial (IMP), elaborat per l'Institut per a l'Economia i la Pau, fa servir 23 indicadors per classificar 158 països en funció dels seus estats relatius de pau.

En l'IMP del 2012 hi va haver millores en els indicadors generals de totes les regions excepte al Pròxim Orient i al nord d'Àfrica. Per primera vegada d'ençà que es va publicar l'IMP el 2007, l'Àfrica subsahariana no va ser la regió menys pacífica. Els esdeveniments de la Primavera Àrab van convertir el Pròxim Orient i el nord d'Àfrica en la regió menys pacífica.

Posició	País	Puntuació	Canvi
1	Islàndia	1,113	-0,037
2	Dinamarca	1,239	-0,041
2	Nova Zelanda	1,239	-0,034
4	Canadà	1,317	-0,033
5	Japó	1,326	+0,032
25	Espanya	1,548	+0,101
154	RD Congo	3,073	+0,057
155	Iraq	3,192	-0,107
156	Sudan	3,193	-0,038
157	Afganistan	3,252	+0,043
158	Somàlia	3,392	+0,021

3. OPERACIONS DE PAU I GESTIÓ DELS CONFLICTES

L'any 2011 va ser en molts aspectes un any de contradicció per al manteniment de la pau. D'una banda, després de gairebé una dècada d'expansió rècord en el nombre d'operacions i efectius desplegats i en els costos de finançament d'aquestes operacions, el manteniment de la pau va mostrar els primers signes d'alentiment el 2010 i nous indicis el 2011 que les operacions de pau multidimensionals i amb gran presència d'efectius militars s'havien estancat.

De l'altra, el 2011 va presenciar el possible inici d'un compromís viable per part de la comunitat internacional amb els conceptes de la responsabilitat de protegir i la protecció de civils en relació amb els conflictes a la Costa d'Ivori, Líbia i Síria.

Diversos factors expliquen la tendència de consolidació dels darrers anys. En primer lloc, la sobrecàrrega militar mundial: durant els anys d'expansió les Nacions Unides i altres organitzacions van tenir dificultats per convèncer els països d'aportar soldats i multiplicadors de força com ara helicòpters. L'aparició de nous col·laboradors com ara el Brasil, Indonèsia i la Xina, tot i ser un avenç positiu, no va cobrir suficientment la demanda.

Un segon factor és l'actual crisi financera mundial, que va tenir un impacte més apreciable sobre el manteniment de la pau el 2011 quan els governs van retallar els pressupostos dels seus exèrcits i van propugnar operacions més senzilles i sortides més ràpides en marcs multilaterals com ara l'ONU.

En tercer lloc, durant la dècada passada les operacions de pau han afrontat el fenomen de l'ampliació de la missió amb un increment de les tasques assignades per mandat, que sovint requereixen experts civils i calendaris oberts. Això ha portat a qüestionar si és necessari que

les operacions de pau hagin de tenir una forta empremta militar (i a llarg termini).

Tendències mundials

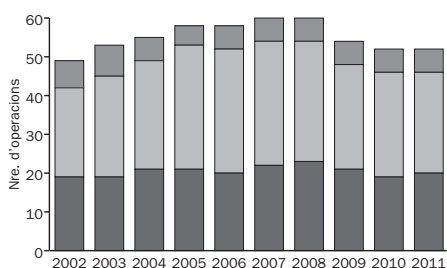
El 2011 es va dur a terme un total de 52 operacions de pau, el mateix nombre que el 2010 i el segon més baix en el període 2002-11, fet que confirma la tendència a la baixa iniciada el 2009. No obstant això, el nombre d'efectius desplegats en operacions de pau el 2011 va ser el segon més alt del període, amb 262.129 efectius, només 700 menys que el 2010.

L'ONU, amb 20 operacions, va continuar sent l'organització principal. Pel que fa al personal desplegat, l'OTAN va ser l'organització més gran al càrrec d'operacions per tercer any consecutiu: es van desplegar 137.463 efectius (el 52 % del total) en les operacions encapçalades per l'OTAN, principalment la Força Internacional d'Assistència per a la Seguretat (ISAF) a l'Afganistan.

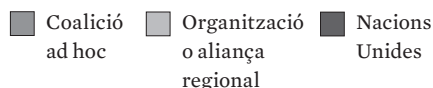
Les noves operacions de pau

El 2011 es van desplegar quatre noves operacions de pau: dues al Sudan del Sud, una a Líbia i una a Síria. La independència del Sudan

NOMBRE D'OPERACIONS DE PAU, 2002-11

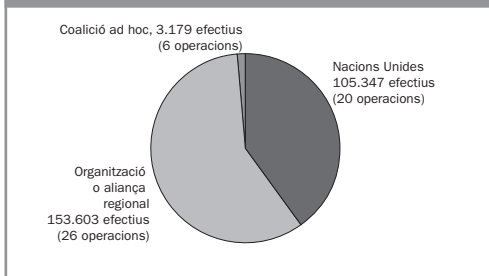

Organització al càrrec:

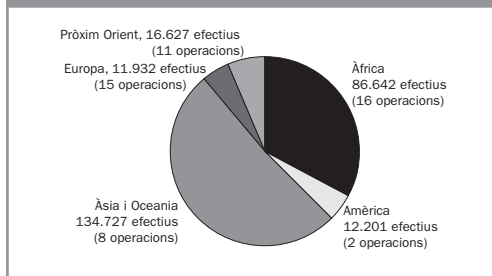

PERSONAL DESPLEGAT, PER TIPUS D'ORGANITZACIÓ, 2011

PERSONAL DESPLEGAT, PER UBICACIÓ, 2011

del Sud va donar lloc a una gran reconfiguració de la presència de l'ONU a l'antic territori del Sudan. Després de moltes discussions sobre el futur de la Missió de l'ONU al Sudan (UNMIS), la missió va finalitzar el juliol, després que el Sudan indiqués que no consentiria que se n'ampliés el mandat. La major part del personal es va tornar a desplegar a la nova Missió de l'ONU a la República de Sudan del Sud (UNMISS) i a la nova missió d'observació de fronteres, la Força Provisional de Seguretat de l'ONU per a Abyei (UNISFA).

Tot i que l'Operació Protector Unificat de l'OTAN no entra dins de la definició d'operació de pau, va ser important perquè condensava el debat mundial sobre com delimitar les operacions de manteniment de la pau. Va ser la primera intervenció militar posada en marxa en el marc de la responsabilitat de protegir i era un mandat del Consell de Seguretat de l'ONU sense cap objecció dels membres permanents. No obstant això, cap al final de l'operació, qualsevol consens provisional que hi hagués hagut es va desintegrar per l'abast de la responsabilitat. Aquell mateix any, l'ONU va desplegar més endavant la Missió de Suport de l'ONU a Líbia (UNSMIL), una petita missió política.

A finals del 2011, la Lliga Àrab va desplegar la seva primera missió, la Missió d'Observadors de la Lliga Àrab a Síria. Aquesta missió no va poder

dur a terme el seu mandat i ràpidament va ser qüestionada i criticada.

Evolució regional

Com en anys precedents, el nombre més gran d'operacions de pau el 2011 es va concentrar a l'Àfrica. El nombre d'efectius es va incrementar a l'Àfrica per l'expansió de la Missió de la Unió Africana a Somàlia (AMISOM) i el reforçament temporal de l'Operació de l'ONU a la Costa d'Ivori (UNOCI) en el període previ a la destitució i l'arrest del president Laurent Gbagbo.

A l'Àsia i Oceania la Missió de l'ONU al Nepal (UNMIN) es va acabar el gener del 2011 i es van fer els primers passos cap a la retirada prevista de dues operacions: la ISAF i la Missió Integrada de l'ONU a Timor Oriental (UNMIT). ●

4. DESPESA MILITAR

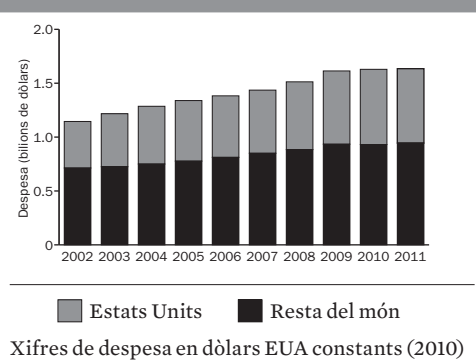
La despesa militar mundial no va augmentar el 2011, per primera vegada des del 1998. Es calcula que el total mundial per al 2011 ha estat de 1,738 bilions de dòlars, que representa el 2,5 % del producte interior brut mundial, o 249 dòlars per persona. En comparació amb el total del 2010, la despesa militar va romandre pràcticament invariable en termes reals. No obstant això, encara és massa d'hora per dir si això comporta que la despesa militar mundial finalment ha tocat sostre.

La causa principal que s'hagi aturat l'augment de la despesa militar han estat les polítiques econòmiques adoptades a la majoria de països occidentals arran de la crisi financera i econòmica mundial que es va iniciar el 2008. Aquestes polítiques van donar prioritat a la reducció ràpida dels dèficits pressupostaris que van augmentar dràsticament després de la crisi.

DESPESA MILITAR MUNDIAL, 2011		
Regió	Despesa (milers de milions de \$)	Canvi (%)
Àfrica	34,3	8,6
Nord d'Àfrica	13,9	25
Àfrica subsahariana	20,4	-0,1
Amèrica	809	-1,4
Amèrica central i el Carib	7,0	2,7
Amèrica del Nord	736	-1,2
Amèrica del Sud	66,0	-3,9
Àsia i Oceania	364	2,2
Àsia Central i sud asiàtic	61,7	-2,7
Est asiàtic	243	4,1
Oceania	28,6	-1,2
Sud-est asiàtic	31,0	2,7
Europa	407	0,2
Europa oriental	80,5	10,2
occidental i central	326	-1,9
Pròxim Orient	123	4,6
Total mundial	1.738	0,3

Xifres de despesa en dòlars EUA corrents (2011)

DESPESA MILITAR MUNDIAL, 2002-11

L'impacte de l'austeritat sobre la despesa militar a Europa

A l'Europa occidental i central, en particular, els governs van aprovar mesures d'austeritat, entre les quals les retallades a la despesa militar. En països com ara Grècia, Itàlia i Espanya, la reducció del dèficit era molt més urgent a causa de les agudes crisis del deute, ja que aquests estats eren incapaços de complir les seves obligacions de deute, i en alguns casos van requerir el rescat de la Unió Europea i el Fons Monetari Internacional.

Les caigudes en la despesa militar van posar de manifest altres debats polítics, com ara les acusacions que des de fa temps es llancen a ambdós costats de l'Atlàntic que els països europeus no posen prou de la seva part en els afers militars, i els esforços renovats per promoure una major cooperació militar europea com una via per reduir els costos preservant les capacitats.

La despesa militar dels Estats Units i la crisi pressupostària del 2011

L'administració i el Congrés dels Estats Units van intentar acordar mesures per reduir el desbocat dèficit pressupostari dels Estats Units. Tot i que aquests intents no van donar lloc a retallades substancials en la despesa militar, la

ELS INFORMES SOBRE DESPESA MILITAR QUE ES PRESENTEN A L'ONU

El nombre d'estats que informen a l'Instrument de les Nacions Unides per a la presentació normalitzada d'informes sobre despeses militars ha caigut de la xifra elevada de 81 el 2002 als 51 del 2011. Els estats europeus van presentar la taxa més alta de presentació d'informes el 2011 (31 de 48 estats). Les taxes més baixes es van donar a l'Àfrica (2 de 54 estats) i al Pròxim Orient (1 de 14 estats).

Les guerres a l'Afganistan i l'Iraq també han generat grans costos econòmics, com ara els costos de les forces militars; la destrucció de capital i infraestructures; l'alteració de l'activitat econòmica normal; la pèrdua de capital humà a causa de morts, lesions, desplaçaments i interrupció de l'educació; i la pèrdua d'inversió estrangera i turisme. Encara no disposem de les estimacions completes d'aquests costos.

La despesa militar a l'Àfrica

L'Àfrica va ser la regió amb l'increment més gran de la despesa militar el 2011, del 8,6 %. Aquesta despesa va estar dominada per un ingent increment del 44 % a Algèria, el país que més ha gastat del continent. Els constants increments d'Algèria en els darrers anys van ser possibles gràcies als creixents ingressos del petroli i es van justificar per les activitats d'al-Qaeda al Magreb Islàmic, tot i que les ambicions regionals algerianes poden ser un motiu més important.

Les activitats terroristes de Boko Haram també van ser una gran preocupació en matèria de seguretat per a Nigèria i la resposta militar que s'hi va donar sembla ser un dels factors que expliquen els increments de la despesa militar de Nigèria. Amb tot, s'ha de tenir en compte el paper d'altres factors, sobretot dels ingressos del petroli. ●

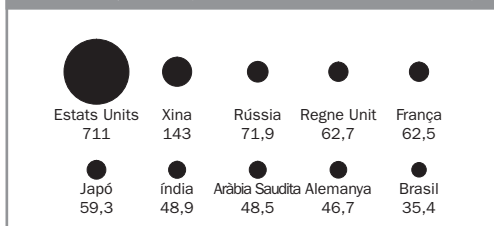
demora a l'hora d'acordar un pressupost per al 2011 va contribuir al fet que la despesa fos més baixa del que s'havia previst i va donar lloc a una caiguda petita en termes reals de la despesa militar dels Estats Units.

Pel que sembla, l'increment ràpid que ha durat tota una dècada de la despesa militar dels Estats Units s'està acabant. Aquesta és la conseqüència tant del final de la guerra de l'Iraq com de la finalització progressiva de la guerra de l'Afganistan i de les mesures de reducció del dèficit pressupostari.

El cost econòmic de les guerres de l'Afganistan i l'Iraq

Un dels factors dominants de l'entorn de seguretat mundial dels darrers deu anys, i un factor clau que influència la despesa militar a molts països, va ser la «guerra global contra el terrorisme» posterior als atacs terroristes contra els Estats Units de l'11 de setembre del 2001. La resposta política altament militaritzada a aquests atacs per la qual va optar els Estats Units, que incloïa les invasions de l'Afganistan i l'Iraq, havien costat als Estats Units més d'1,2 bilions de dòlars només en despesa militar addicional a finals del 2011, i podria comportar en total costos a llarg termini per valor de quatre bilions de dòlars. Altres participants en aquestes guerres també han incorregut en costos considerables, tot i que molt inferiors.

ELS 10 PAÏSOS AMB MÉS DESPESA MILITAR, 2011 (MILERS DE MILIONS DE \$)

5. FABRICACIÓ D'ARMES I LA INDÚSTRIA DE SERVEIS MILITARS

La crisi de la despesa pública als països del Nord encara no ha tingut un gran impacte global sobre les grans empreses del sector de la fabricació d'armes i els serveis militars («la indústria armamentística»). La raó més probable d'aquesta manca de canvi important és que l'estructura de la indústria armamentística està endarrerint l'impacte de la desacceleració financera mundial.

Les incerteses econòmiques i financeres tant als Estats Units com a l'Europa occidental tindran repercussions generals sobre el desenvolupament i la implantació dels programes d'armes, i també han contribuït a la incertesa sobre si les vendes d'armes es mantindran o s'incrementaran al mateix ritme que en el passat.

La Llei d'autorització de defensa nacional dels Estats Units

La Llei d'autorització de defensa nacional per a l'exercici del 2012 ha enviat un missatge contradictori sobre la indústria armamentística dels Estats Units. D'una banda, manté molts dels programes d'armes més grans i costosos del país, com ara l'F-35 (Joint Strike Fighter). L'autorització per continuar gastant en aquests programes indica que és probable que les vendes d'armes al mercat nord-americà continuïn en gran mesura inalterades. De l'altra, les noves normes en matèria de contractes sobre la distribució del risc entre el Govern dels EUA i les empreses a les quals s'adjudiquen contractes d'armes comporten que la indústria possiblement assumirà un pes més gran a mesura que es desenvolupin aquests programes.

La cooperació en la producció de la indústria armamentística a l'Europa occidental

La crisi financera s'ha filtrat en els debats sobre la cooperació de la indústria armamentística a l'Europa occidental, tot i que aquests debats encara no han donat lloc a un increment generalitzat de la cooperació.

Els països de l'Europa occidental han debatut i han començat a implantar estratègies cooperatives de desenvolupament i producció per als sistemes aeris no tripulats i el juny del 2011 la Comissió Europea va iniciar un procés per desenvolupar i fabricar aquest tipus de sistemes. No obstant això, aquests projectes encara no s'han concretat, com s'ha vist amb l'estancament del projecte Talarion.

La indústria dels serveis militars

Alguns sectors clau dels serveis militars —com ara el de manteniment, reparació i revisió, el dels sistemes de suport, el de logística i el de formació de militars estrangers— han resistit més l'impacte del replegament de l'Iraq i la inestabilitat financera mundial. El seu creixement a llarg termini es pot atribuir a una sèrie de canvis de la postguerra freda, com ara la transformació estructural de les necessitats militars i la reducció de les capacitats internes per assumir sistemes cada cop més complexos. Sembla que la pressió sobre la despesa pública, que ha plantejat la possibilitat de reduir la despesa militar, contribuirà a un increment de la demanda de serveis externalitzats, com ara els de manteniment, reparació i revisió dels sistemes d'armes.

Diversificació en la ciberseguretat

A més d'una major presència dels serveis militars, les empreses estan diversificant les estratègies empresarials en un intent de mantenir els seus comptes de resultats. Un fet destacat ha estat el creixement de les

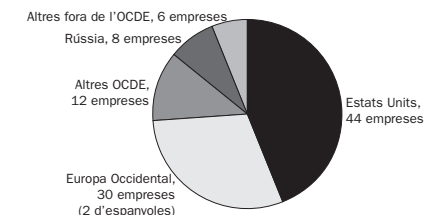

adquisicions d'empreses especialitzades en ciberseguretat a mesura que les empreses fabricants d'armes més grans intenten protegir-se de les possibles retallades en la despesa militar i desplaçar-se cap a mercats adjacents.

La indústria armamentística índia

Molts països que no formen part del Nord global estan intentant desenvolupar una indústria armamentística nacional autònoma. Els esforços de l'Índia per modernitzar, actualitzar i mantenir l'equipament de les seves forces armades i per ampliar les seves capacitats militars l'han convertit en el principal importador de grans armes. La seva indústria armamentística interna també està intentant de satisfer aquesta demanda —per exemple augmentant els nivells de tecnologia a través de la transferència de tecnologia—, però la política industrial de defensa índia requereix una reforma profunda.

EMPRESSES DEL TOP 100 DEL SIPRI PER AL 2010, PER PAÍS

El país o regió correspon a la ubicació de la seu de l'empresa, no necessàriament la ubicació de la producció. Se n'exclou la Xina perquè no disposem de dades suficients.

Les empreses fabricants d'armes i de serveis militars del Top 100 del SIPRI

El Top 100 del SIPRI classifica les companyies fabricants d'armes i de serveis militars més grans del món (excepte la Xina) d'acord amb les seves vendes d'armes. Les vendes d'armes i serveis militars de les empreses del Top 100 del SIPRI van continuar augmentant el 2010 fins arribar als 411.100 milions de dòlars, tot i que, a un 1 % en termes reals, la taxa d'increment va ser més lenta que el 2009. Entre el 2002 i el 2010 les vendes d'armes del Top 100 van augmentar un 60 %.

Les empreses amb seu als Estats Units van continuar ocupant els primers llocs del Top 100 del SIPRI i van ser responsables de més del 60 % de les vendes d'armes d'aquest grup. El nombre d'empreses de l'Europa Occidental presents en el Top 100 es va reduir a trenta, mentre que l'empresa brasilera Embraer hi va tornar a entrar. La contínua consolidació de la indústria armamentística de Rússia va afegir una altra empresa matriu als seus principals fabricants d'armes: United Shipbuilding Corporation. ●

LES 10 EMPRESSES FABRICANTS D'ARMES MÉS GRANS, 2010

Empresa	Venda d'armes (milions \$)	Benefici (milions \$)
1 Lockheed Martin	35.730	2.926
2 BAE Systems (GB)	32.880	-1.671
3 Boeing	31.360	3.307
4 Northrop Grumman	28.150	2.053
5 General Dynamics	23.940	2.624
6 Raytheon	22.980	1.879
7 EADS (trans-Europa)	16.360	732
8 Finmeccanica (Itàlia)	14.410	738
9 L-3 Communications	13.070	955
10 United Technologies	11.410	4.711

Les empreses tenen la seu als Estats Units, tret que s'indiqui altrament. Les xifres dels beneficis corresponen a totes les activitats de l'empresa i inclouen les vendes no militars.

6. TRANSFERÈNCIES INTERNACIONALS D'ARMES

El volum de transferències internacionals de grans armes convencionals va augmentar un 24 % entre 2002-2006 i 2007-11. Els cinc proveïdors més grans del període 2007-11—els Estats Units, Rússia, Alemanya, França i el Regne Unit— van representar tres quartes parts del volum de les exportacions. A part dels cinc proveïdors d'armes més grans, la Xina i Espanya van registrar increments importants en el volum dels subministraments durant el període 2007-11. Tot i que les exportacions de la Xina probablement continuaran pujant, les comandes de vaixells d'Espanya —el gruix de les seves exportacions— indiquen que no mantindrà el seu volum d'exportacions.

Els estats de l'Àsia i Oceania van rebre gairebé la meitat de totes les importacions de grans armes convencionals del període 2007-11. A més, els cinc principals receptors de grans armes convencionals —l'Índia, Corea del Sud, el Pakistan, la Xina i Singapur— eren tots d'aquesta regió. Els principals importadors estan aprofitant el competitiu mercat d'armes per buscar acords atractius en termes de finançament, acords de compensació i la transferència de tecnologia. És probable que

l'Índia, que va rebre el 10 % de totes les importacions del període 2007-11, continuï sent el principal receptor de grans armes convencionals en els pròxims anys.

L'impacte de la Primavera Àrab sobre les polítiques d'exportació d'armes

El primer any de la Primavera Àrab va generar un debat sobre les polítiques dels principals proveïdors d'armes al voltant de les exportacions als estats del Pròxim Orient i el nord d'Àfrica. Els representants russos no veien cap raó per aturar els subministraments a cap estat de la regió no subjecte a un embargament d'armes de l'ONU. En canvi, els Estats Units i diversos dels principals proveïdors europeus de la regió van revocar o suspendre algunes llicències d'exportació a la regió i en alguns casos van revisar les seves polítiques d'exportació d'armes.

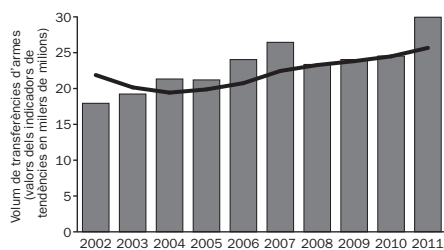
Amb tot, les preocupacions estratègiques i econòmiques van continuar exercint un paper central en el procés decisor de tots els estats pel que fa a les exportacions d'armes a la regió, i l'impacte de la Primavera Àrab sobre les polítiques d'exportació d'armes sembla que ha estat limitat.

Les transferències d'armes al sud-est asiàtic

El volum de les transferències d'armes al sud-est asiàtic es va multiplicar per tres entre 2002-2006 i 2007-11. L'equipament naval i els avions amb funcions marítimes van representar una proporció significativa dels subministraments i les comandes pendents de Brunei, Indonèsia, Malàisia, les Filipines, Singapur i el Vietnam.

Entre els factors que determinen els tipus i els volums d'armes que volen aquests sis estats trobem la pirateria, la pesca il·legal i el terrorisme. No obstant això, les disputes territorials al mar de la Xina Meridional són probablement el factor principal a l'hora de decidir què han de comprar. Així ho corroboren els llibres blancs de defensa, els tipus d'armes

LA TENDÈNCIA DE LES TRANSFERÈNCIES DE GRANS ARMES, 2002-11

Barres: totals anuals; línia: mitjana mòbil de cinc anys (traçada a l'últim any de cada període de cinc anys).

ELS PRINCIPALS IMPORTADORS I EXPORTADORS DE GRANS ARMES, 2010

Exportador	Proporció global (%)	Importador	Proporció global (%)
1. Estats Units	30	1. Índia	10
2. Rússia	24	2. Corea del Sud	6
3. Alemanya	9	3. Pakistan	5
4. França	8	4. Xina	5
5. Regne Unit	4	5. Singapur	4
6. Xina	4	6. Austràlia	4
7. Espanya	3	7. Algèria	4
8. Països Baixos	3	8. Estats Units	3
9. Itàlia	3	9. UEA	3
10. Israel	2	10. Grècia	3
		29. Espanya	1

adquirits en el període 2007-11 i, en particular, els recents confrontacions marítimes de baix nivell a les aigües en disputa.

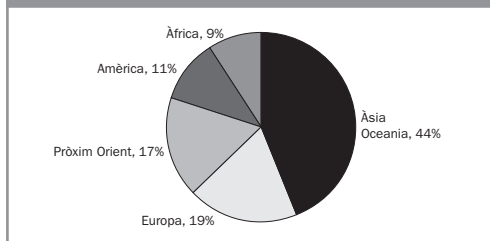
Els estats del sud-est asiàtic també estan fent grans esforços per assegurar les transferències de tecnologia i diversificar les seves fonts de subministrament. Com més va, més disposats estan els proveïdors a satisfer les demandes per part dels estats de la regió de transferències de tecnologia com a part dels contractes d'armament o de les associacions per desenvolupar nous sistemes d'armes.

Les transferències d'armes a Armènia i l'Azerbaidjan

Les adquisicions, les comandes i els plans d'adquisició recents d'Armènia i l'Azerbaidjan podrien incrementar el risc d'un conflicte renovat sobre la regió en disputa de Nagorno-Karabakh. Armènia i l'Azerbaidjan s'acusen l'un a l'altre de fomentar una carrera armamentística.

L'Azerbaidjan ha incrementat significativament el seu volum d'importacions d'armes en un context de retòrica bel·ligerant sobre l'ús de la força per resoldre el conflicte de Nagorno-Karabakh. Hi ha ben poca informació pública sobre les importacions d'armes

REGIONS RECEPTORES D'IMPORTACIONS DE GRANS ARMES, 2007-11

d'Armènia en els darrers anys, però durant el 2010 i el 2011 va anunciar plans per adquirir sistemes d'armes més avançats en relació amb la campanya d'adquisicions de l'Azerbaidjan.

Tot i que hi ha en vigor un embargament voluntari d'armes de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE), la interpretació que fan de la seva situació els estats participants de l'OSCE varia i es continuen subministrant armes a tots dos bàndols. Rússia és un dels proveïdors principals d'uns i altres. Armènia no té gaires proveïdors als quals recórrer i depèn en excés de Rússia per obtenir armes. L'Azerbaidjan, en canvi, ha arribat recentment a acords i pactes significatius de producció sota llicència amb Israel, Sud-Àfrica i Turquia en el seu intent d'utilitzar tecnologia estrangera per desenvolupar una indústria armamentística autòctona. ●

TRANSPARÈNCIA EN LES TRANSFERÈNCIES D'ARMES

El nombre d'estats que informen sobre les seves importacions i exportacions d'armes al Registre d'Armes Convencionals de les Nacions Unides (UNROCA) es va incrementar el 2011 fins a 85, des del mínim històric de 72 estats del 2010. A Amèrica es va produir un increment notable, però a l'Àfrica només un país va presentar les seves dades, el nombre més baix des que es va crear UNROCA.

Cada cop són més els governs que publiquen informes nacionals sobre les exportacions d'armes, entre els quals Polònia, que va publicar els seus primers informes el 2011.

7. POTÈNCIES NUCLEARS MUNDIALS

A l'inici del 2012, vuit estats posseïen aproximadament 4.400 armes nuclears operatives, de les quals gairebé 2.000 es mantenen en un estat d'alerta operativa alta. Si es comptabilitzen tots els caps nuclears —ogives operatives, armes de reposició, tant les emmagatzemades actives com les inactives, i ogives intactes programades per al seu desmantellament—, els Estats Units, Rússia, el Regne Unit, França, la Xina, l'Índia, el Pakistan i Israel posseeixen en conjunt un total aproximat de 19.000 armes nuclears.

La disponibilitat d'informació fiable sobre els arsenals dels estats que tenen armes nuclears varia considerablement. Els Estats Units, França i el Regne Unit han revelat recentment informació important sobre les seves capacitats nuclears. En canvi, la transparència a Rússia ha minvat com a conseqüència de la seva decisió de no fer públiques dades detallades sobre les seves forces nuclears estratègiques en virtut del Nou Tractat START entre Rússia i els Estats Units del 2010, per bé que comparteix informació amb els Estats Units. La Xina continua mostrant-se com un estat opac com a part de la seva antiga estratègia de dissuasió, i fa pública ben poca informació sobre les seves forces nuclears i els complexos de producció d'armes.

La informació fiable sobre la situació operativa dels arsenals i les capacitats nuclears dels tres estats que mai no han estat part del Tractat de No-Proliferació (TNP) del 1968 —l'Índia, Israel i el Pakistan— és especialment difícil de trobar. A manca de les declaracions oficials, la informació pública disponible sol ser contradictòria o incorrecta.

Els estats que disposen legalment d'armes nuclears

Els cinc estats que disposen legalment d'armes nuclears, segons la definició del TNP —els

POTÈNCIES NUCLEARS MUNDIALS, 2012

País	Caps desplegats	Altres caps	Total inventari
Estats Units	2.150	5.850	~8.000
Rússia	1.800	8.200	10.000
Regne Unit	160	65	225
França	290	10	~300
Xina	..	200	~240
Índia	..	80-100	80-100
Pakistan	..	90-110	90-110
Israel	..	~80	~80
Corea del Nord	..	..	?
Total	~4.400	~14.600	~19.000

Totes les estimacions són aproximades i consten a partir de gener del 2012.

Estats Units, França, el Regne Unit, Rússia i la Xina— semblen decidits a continuar sent potències nuclears per un temps indefinit. Rússia i els Estats Units tenen en marxa grans programes de modernització dels sistemes vectors d'armes nuclears, les ogives i les instal·lacions de producció. Al mateix temps, continuen reduint les seves forces nuclears a través de la implantació del Nou START, que va entrar en vigor el 2011, així com a través de retallades unilaterals de les forces. Com que Rússia i els Estats Units disposen amb diferència dels dos arsenals més grans d'armes nuclears, una de les conseqüències ha estat que el nombre total d'armes nuclears al món es continua reduint.

Els arsenals nuclears de França, el Regne Unit i la Xina són força més petits, però aquests països estan desenvolupant noves armes o preveuen desenvolupar-les. La Xina és l'únic d'aquests estats que sembla ampliar la mida de les seves forces nuclears, per bé que lentament.

Les forces nuclears índies i pakistaneses

L'Índia i el Pakistan estan incrementant la mida i la complexitat dels seus arsenals nuclears. Tots dos països estan desenvolupant i

ELS ESTOCS DE MATERIALS FÍSSILS

Els materials que poden desencadenar una reacció explosiva en cadena són essencials per a tots els tipus d'explosius nuclears, des de les armes de fissió de primera generació fins a les armes termonuclears avançades. Els més comuns d'aquests materials físsils són l'urani altament enriquit (UAE) i el plutoni.

Pel que fa a les seves armes nuclears, els Estats Units, França, el Regne Unit, Rússia i la Xina han produït UAE i plutoni; l'Índia, Israel i Corea del Nord han produït principalment plutoni, i el Pakistan sobretot UAE. Tots els estats amb una indústria nuclear civil tenen una certa capacitat per produir materials físsils.

Estocs mundials, 2011

Urani altament enriquit	-1.270 tonnes*
Plutoni separat	
Estocs militars	-237 tonnes
Estocs civils	-250 tonnes

* No inclou 171 tones que s'han de diluir.

desplegant nous tipus de míssils balístics i de creuer compatibles amb les armes nuclears i també estan ampliant la seva capacitat per produir materials físsils per a fins militars.

La doctrina nuclear de l'Índia es basa en el principi d'una dissuasió mínima creïble i de no ser el primer a utilitzar armes nuclears. No s'han fet declaracions oficials que especifiquin la mida requerida i la composició de l'arsenal, però, segons el Ministeri de Defensa, comprèn «una mescla de capacitats terrestres, marítimes i aèries» (una «tríada»).

El maig del 2011 el primer ministre indi, Manmohan Singh, va convocar una reunió de l'Autoritat de Comandament Nuclear —l'organisme responsable de supervisar l'arsenal nuclear del país— per avaluar el progrés cap a l'objectiu d'aconseguir una tríada operativa.

La doctrina nuclear del Pakistan es basa en el principi de dissuasió mínima, però, per

compensar la superioritat índia en tropes i armes convencionals, no descarta específicament el primer ús de les armes nuclears.

El desenvolupament per part del Pakistan de nous míssils balístics de curt abast indica que la seva planificació militar ha evolucionat i ara preveu contingències per a l'ús d'«armes nuclears tàctiques». Això podria donar lloc al desplegament de caps nuclears en una situació més preparada per al llançament.

Les forces nuclears israelianes

Israel continua mantenint la seva política antiga d'opacitat nuclear i no nega ni confirma oficialment que posseeixi armes nuclears. No obstant això, en general es creu que ha produït plutoni per a un arsenal d'armes nuclears. Israel pot haver produït armes nuclears no estratègiques, com ara projectils d'artilleria i càrregues de demolició atòmica, però aquest fet no s'ha confirmat mai.

Les capacitats nuclears militars de Corea del Nord

Corea del Nord ha demostrat que té capacitat nuclear militar, però no hi ha informació pública per verificar que posseeix armes nuclears operatives. A finals del 2011 es considerava que Corea del Nord havia separat aproximadament 30 kg de plutoni. Amb aquesta quantitat n'hi hauria prou per fabricar fins a vuit armes nuclears, en funció dels coneixements de Corea del Nord en matèria de disseny i enginyeria.

Segons un informe filtrat que va preparar el 2011 el Grup d'Experts de l'ONU sobre Corea del Nord, aquest país ha desenvolupat un programa d'enriquiment d'urani «durant diversos anys o fins i tot dècades». No se sap si Corea del Nord ha produït urani altament enriquit per utilitzar-lo en armes nuclears. ●

8. CONTROL D'ARMES NUCLEARS I NO-PROLIFERACIÓ

El control d'armes nuclears rus i nord-americà

El 2011, amb l'entrada en vigor del Tractat sobre les Mesures per a la Ulterior Reducció i Limitació de les Armes Ofensives Estratègiques del 2010 (Nou START), es va posar de manifest l'impuls dels enfocaments del control d'armes nuclears i el desarmament basats en tractats, que va establir noves reduccions de l'armament nuclear ofensiu estratègic de les dues parts.

Rússia i els Estats Units van aplicar en els terminis fixats les inspeccions, els intercanvis d'informació, les notificacions i altres mesures que estableix el règim cooperatiu de supervisió i verificació del tractat. En la consolidació d'aquest règim —un dels principals èxits del tractat— el Nou START va continuar un procés de control d'armes a través del qual Rússia i els Estats Units han redefinit la seva relació estratègica.

Hi havia dubtes sobre els següents passos a fer en el control d'armes dels dos estats. Ambdues parts van reconèixer que per dur a terme noves retallades en els seus arsenals nuclears caldria ampliar l'agenda bilateral per abordar les armes nuclears tàctiques i els caps no desplegats i també qüestions més àmplies

ARMES OFENSIVES ESTRATÈGIQUES AGREGADES EN VIRTUT DEL NOU START, 1 DE SETEMBRE DE 2011

	Rússia	EUA
MBIC, MBLs i bombarders pesants desplegats	516	822
Ogives en els MBIC i MBLs desplegats, i ogives comptades per als bombarders pesants	1.566	1.790
Llançadores desplegades i no desplegades d'MBIC, MBLs i bombarders pesants	871	1.043

MBIC = míssil balístic intercontinental;
MBLS = míssil balístic llançat des de submarí.

sobre l'estabilitat estratègica. La més destacada de les darreres qüestions estava relacionada amb la defensa contra míssils balístics, que va ser el centre d'una intensa disputa el 2011.

També es va admetre que unes retallades més profundes en els seus respectius arsenals nuclears estratègics requeririen l'entrada dels altres tres estats que tenen armes nuclears, segons reconeix el Tractat de No-Proliferació del 1968, en un procés multilateral de reducció de l'armament nuclear.

Les preocupacions sobre la proliferació nuclear a l'Iran i Síria

Els esforços internacionals per evitar la proliferació de les armes nuclears va continuar sent una de les màximes prioritats el 2011. Dos estats —l'Iran i Síria— van ser objecte d'una supervisió intensa durant l'any perquè suposadament ocultaven activitats nuclears de caire militar, en contravenció dels seus compromisos en virtut del TNP.

L'Organització Internacional de l'Energia Atòmica (OIEA) va dur a terme durant tres anys una investigació i va arribar a la conclusió que una instal·lació a Síria destruïda per un atac aeri israelià el 2007 era «molt probablement» un reactor nuclear que s'hauria hagut de declarar a l'organització. L'OIEA també va informar que tenia proves fidedignes que l'Iran havia desenvolupat activitats relacionades amb armes nuclears i va declarar que era possible que algunes d'aquestes activitats encara estiguessin en marxa. Les dificultats trobades pels inspectors als dos països va fer que l'OIEA reiterés la crida a ampliar les seves competències legals per investigar els estats part del TNP dels quals se sospita que han violat els seus acords de salvaguardes que estableix el tractat, fins i tot més enllà de les que ofereix el model de protocol addicional.

Les polèmiques nuclears iranianes i sirianes no resoltes van plantejar nous dubtes sobre l'eficàcia dels enfocaments legals

internacionals, en particular la funció del Consell de Seguretat de l'ONU, a l'hora d'abordar els casos sospitats o comprovats d'estats que violen importants obligacions i normes dels tractats de control d'armes. Durant el 2011, l'Iran va continuar desafiant les resolucions del Consell de Seguretat, adoptades des del 2006, en què se sol·licita que suspengui totes les activitats relacionades amb l'enriquiment d'urani i altres de relacionades amb el cicle del combustible nuclear. La divisió del Consell de Seguretat va impedir que s'adoptessin mesures sobre l'expedient nuclear de Síria després que la Junta de Governadors de l'OIEA declarés que el país no complia el seu acord de salvaguardes. En opinió d'alguns observadors, la manca d'acció afavoreix l'aparició de futures polèmiques sobre la idoneïtat de les mesures extrajudicials, com ara l'ús preventiu de la força militar, a l'hora d'abordar les preocupacions relacionades amb la proliferació.

El programa nuclear de Corea del Nord

El punt mort diplomàtic sobre el destí del programa nuclear de Corea del Nord va continuar sense resoldre's el 2011. Els debats preliminars que tenien per objectiu reiniciar les converses a sis bandes sobre la desnuclearització de Corea del Nord que s'havien suspès, no van aconseguir gaires avenços, malgrat els contactes renovats entre els diplomàtics nord-coreans i nord-americans.

Els reptes jurídics i normatius plantejats per Corea del Nord al règim mundial de no-prolifерació es van posar de manifest amb els informes segons els quals el país havia participat en transferències encobertes de tecnologies nuclears i balístiques amb tercers països a una escala més gran del que se sospitava.

Evolució del Grup de Subministradors Nuclears

El juny del 2011 el Grup de Subministradors Nuclears (GSN) va arribar a un consens polèmic per fer més estrictes les directrius sobre transferències per a l'equipament i la tecnologia d'enriquiment d'urani i reprocessament de plutoni (ENR). Els estats del GSN no es van posar d'acord sobre la redacció de la imposició de certs criteris subjectius; sí que es van posar d'acord, però, a condicionar la transferència de tecnologia nuclear a la signatura d'un protocol de salvaguardes addicionals amb l'OIEA i al compliment estricte per part de l'estat importador de les seves obligacions amb l'organització.

Un tema essencial en la no-prolifерació nuclear és la relació entre els proveïdors del GSN i aquells estats amb armes nuclears que queden fora del marc del TNP i el GSN. El plenari del GSN del 2011 va discutir si les directrius revisades afectaven el dret de l'Índia a rebre transferències d'ENR i la seva possible adhesió al GSN.

La cooperació en matèria de no-prolifерació, control d'armes i seguretat nuclear

Els riscos del terrorisme nuclear i el desviament il·lícit de materials nuclears va continuar acaparant l'atenció política del més alt nivell arreu del món durant el 2011.

El G-8 va acordar d'ampliar l'Associació Mundial contra la Prolifерació d'Armes i Materials de Destrucció Massiva del 2002, una iniciativa que ha donat suport a projectes de cooperació destinats a abordar qüestions sobre no-prolifерació, desarmament i seguretat nuclear. A més, el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar la Resolució 1977, que va ampliar en deu anys el mandat del comitè establert en virtut de la Resolució 1540 de supervisar i facilitar el compliment per part dels estats de les obligacions que imposa la resolució. ●

9. REDUCCIÓ DE LES AMENACES CONTRA LA SEGURETAT QUE REPRESENTEN ELS MATERIALS QUÍMICS I BIOLÒGICS

El control de les armes biològiques i el desarmament

La Setena Conferència de Revisió dels Estats Part de la Convenció sobre Armes Biològiques i Tòxiques (CABT) del 1972 va acordar de dur a terme un tercer procés de reunions entre períodes de sessions per «debatre i promoure una concepció comuna i mesures eficaces» sobre la cooperació i l'assistència, la revisió de les novetats pertinents en ciència i tecnologia, i el reforçament, entre altres, de la implantació nacional de la convenció.

Malgrat les expectatives de molts estats i analistes que la CABT d'alguna manera es veuria «reforçada» (p. ex. fent nous passos en relació amb el reforçament institucional i diverses mesures operatives o «pràctiques»), les condicions polítiques de la conferència van impedir que es prenguessin decisions per establir un procés entre períodes de sessions més orientat a l'acció i les decisions. Per tant, el règim evoluciona progressivament i es basa en el procés.

El control de les armes químiques i el desarmament

La Setena Conferència de les Parts de la Convenció sobre Armes Químiques (CAQ) del 1993 va presenciar intercanvis entre l'Iran i els Estats Units que reflectien en part una major tensió internacional en relació amb la naturalesa i l'objectiu de les activitats nuclears de l'Iran. Rússia i els Estats Units van confirmar que no podrien completar la destrucció dels seus arsenals d'armes químiques a final del termini del 29 d'abril del 2012, tal com estableix la CAQ, però que es comprometien a completar

aviat la seva destrucció. En el cas de l'Iraq, l'Organització per a la Prohibició de les Armes Químiques (OPAQ) va concloure que s'ha progressat en la destrucció de les instal·lacions per a la producció d'armes químiques.

L'òrgan assessor del director general de l'OPAQ va presentar el seu informe final després de revisar l'aplicació de la CAQ amb especial atenció a com s'haurien d'estructurar les activitats de la convenció un cop finalitzada la destrucció dels arsenals d'armes químiques, prevista per a després del 2012. El director general, juntament amb els estats part i el Consell Executiu de l'OPAQ, va utilitzar el procés de formulació de l'informe com un mitjà per desenvolupar una orientació política comuna per a les prioritats i els programes futurs de l'OPAQ a mesura que s'aproxima la Tercera Conferència de Revisió, que s'ha de celebrar el 2013. L'informe, doncs, va presentar les opcions i les activitats que havien estat subjectes a la revisió política i tècnica, que el director general pot utilitzar per notificar el balanç i l'enfocament de les activitats futures de la Secretaria Tècnica de l'OPAQ. L'informe també reflecteix la contínua transició del règim de la CAQ cap a altres prioritats que seran més

DESTRUCCIÓ D'ARMES QUÍMIQUES

A 30 de novembre de 2011,

- l'Iraq, Líbia, Rússia i els Estats Units encara no havien completat la destrucció dels seus arsenals d'armes químiques
- s'havien destruït verificablement 50.619 tones d'agents (el 71 %) de les armes químiques declarades
- s'havien destruït 3,95 milions (el 46 %) de contenidors d'armes químiques i articles declarats
- 13 estats havien declarat 70 instal·lacions que havien servit per produir armes químiques
- 43 d'aquestes instal·lacions s'havien destruït i 21 s'havien reconvertit per a fins pacífics

ARMES QUÍMIQUES ANTIGUES I ABANDONADES

A desembre de 2011,

- 4 països havien declarat que als seus territoris hi havia armes químiques abandonades
- 15 països havien declarat que posseïen armes químiques antigues des de l'entrada en vigor de la CAQ
- Alemanya, Bèlgica, Itàlia, el Japó, el Regne Unit i Suïssa van dur a terme operacions de destrucció d'armes químiques antigues el 2011
- Continuaven a la Xina les operacions de destrucció d'armes químiques abandonades

evidents un cop s'hagin eliminat els arsenals d'armes químiques.

Les acusacions sobre programes d'armes químiques i biològiques

Durant la guerra civil líbia es va expressar la preocupació que el règim de Moammar al-Gaddafi utilitzés un estoc de gas mostassa residual contra els grups rebels armats i els manifestants contraris al govern. També es van plantejar preocupacions semblants en relació amb la naturalesa i el destí de possibles armes químiques i biològiques a Síria enmig del malestar i la tensió social del país.

L'OPAQ va enviar un equip especial d'inspecció a Líbia al novembre per investigar les denúncies d'armes químiques no declarades i va confirmar que el règim de Gaddafi no havia declarat un arsenal secret d'armes químiques. El fet que l'OPAQ no descobrís l'engany de Líbia abans del derrocament de Gaddafi el 2011 va plantejar dubtes sobre la capacitat de l'organització per detectar violacions en general i va propiciar crides a revisar el règim de verificació de la CAQ, per bé que no s'ha produït un gran debat sobre com vincular aquest problema amb les disposicions de la convenció per sol·licitar una inspecció arran d'una denúncia.

Les implicacions futures de la ciència i la tecnologia

La ciència i la tecnologia i la recerca relacionada poden afectar molt la prevenció de la guerra química i biològica, la resposta que s'hi ha de donar i els esforços pal·liatius. La recerca sobre la grip aviària en particular ha plantejat una sèrie d'implicacions polítiques, com ara si és preferible descriure la recerca científica a partir dels seus avantatges per a fins pacífics i evitar que es caracteritzi en termes de possibles amenaces per a la seguretat. El debat també afecta el finançament de la recerca, les polítiques de publicació, els principis acordats en la supervisió de la recerca i les diferències en l'enfocament a l'hora d'acordar i aplicar normes adequades de seguretat.

Malgrat la intrínseca naturalesa subjectiva (qualitativa) d'aquestes avaluacions, els científics i els experts tècnics que treballen pels estats, en principi, entenen aquestes amenaces, sempre que les seves estructures nacionals estiguin orientades a tenir en compte aquestes amenaces. Els actors no estatals —els «terroristes» i els típics científics amateurs— no tenen la profunditat ni la capacitat institucionals per assolir uns nivells semblants de perfeccionament o producció. Una altra incògnita clau és si les amenaces —sovint fetes per aquells que no duen a terme la recerca i el desenvolupament científics— empenyen els grups filials d'al-Qaeda (o els seus equivalents) a plantejar-se la possibilitat d'adquirir armes químiques i biològiques. ●

10. CONTROL D'ARMES CONVENCIONALS

Amb l'excepció d'un cert progrés prometedor a l'Amèrica del Sud i al sud-est d'Europa, el 2011 l'evolució en el control d'armes convencionals en general va ser descoratjadora perquè els estats no estaven disposats a modificar les postures nacionals per facilitar l'acord, ni globalment ni regionalment.

Tres factors han contribuït a dificultar el progrés en el control de les armes convencionals. En primer lloc, la inversió ingent i sostinguda que els Estats Units han fet en el seu poder militar ha fet impossible trobar solucions basades en l'equilibri. En segon lloc, els avenços tecnològics han entelat el panorama sobre quines capacitats conferiran poder militar ara i en el futur.

En tercer lloc, la manca d'acord sobre normes que regeixin l'ús de la força —a la qual s'hi pot recórrer amb fins constructius i no tan sols com a resposta defensiva davant d'un atac— fa que els països siguin reticents a renunciar a capacitats militars encara que hi hagi un argument humanitari a favor de la restricció.

Les bombes de dispersió

La Convenció sobre les Bombes de Dispersió (CBD) del 2008 és un exemple d'acord basat en el principi que, encara que una arma determinada atorgui un avantatge militar, aquesta s'ha de limitar o prohibir si les conseqüències humanitàries del seu ús ultrapassen qualsevol benefici militar.

Tot i que les parts de la CBD van continuar amb la seva aplicació el 2011, les parts de la Convenció sobre Certes Armes Convencionals del 1981 no van aconseguir arribar a un acord sobre un protocol que defineixi les normes per regir l'ús de les bombes de dispersió i la prohibició d'aquelles que tenen efectes especialment nocius. La comunitat

internacional està actualment polaritzada entre un grup d'estats que s'han compromès amb una prohibició total de les bombes de dispersió per mitjà d'una convenció separada que van negociar entre ells —la CBD— i un grup d'estats que no estan vinculats per cap norma comuna, a part de la legislació de guerra.

Evolució del control de l'exportació d'armes

Els esforços per millorar l'eficàcia tècnica del control de les exportacions van continuar el 2011 en les organitzacions mundials i regionals i en els règims no oficials del Règim de Control de la Tecnologia de Míssils i l'Acord de Wassenaar. No obstant això, continua sense concretar-se un enfocament comú per avaluar el risc acceptable, més enllà de les directrius generals acordades a la dècada de 1990.

A l'ONU van continuar els debats sobre la creació d'un tractat jurídicament vinculant sobre el comerç d'armes, abans de la conferència de negociació que s'ha de celebrar el juliol del 2012. Es van crear expectatives sobre la major implicació de la Xina i Rússia en aquest procés. No obstant això, els estats mantenen diferències significatives sobre el contingut i la funció d'un futur tractat.

Els embargaments d'armes multilaterals

L'únic embargament nou imposat pel Consell de Seguretat de l'ONU el 2011 va ser el de Líbia. Posteriorment, els estats no es van posar d'acord sobre si permetre o no el subministrament d'armes a les forces rebels. El Consell de Seguretat va ser incapaç de posar-se d'acord sobre la imposició d'un embargament d'armes a Síria malgrat el llarg debat mantingut.

La Lliga Àrab va imposar el seu primer embargament d'armes el 2011, a Síria. L'embargament d'armes de l'ECOWAS a Guinea, imposat el 2009, es va aixecar el 2011. La Unió Europea, a més d'aplicar el nou

EMBARGAMENTS D'ARMES MULTILATERALS EN VIGOR, 2011

Nacions Unides (13 embargaments)

• Al-Qaeda i individus i entitats associats • Corea del Nord • Costa d'Ivori • Eritrea • Iran • Iraq (FNG) • Líban (FNG) • Libèria (FNG) • Líbia (FNG) • República Democràtica del Congo (FNG) • Somàlia • Sudan (Darfur) • Talibans

Unió Europea (19 embargaments)

Aplicacions d'embargaments de l'ONU (9):

• Al-Qaeda, els talibans i individus i entitats associats • Costa d'Ivori • Eritrea • Iraq (FNG) • Líban (FNG) • Libèria (FNG) • Líbia (FNG) • República Democràtica del Congo (FNG) • Somàlia (FNG)

Adaptacions dels embargaments de l'ONU (3):

• Corea del Nord • Iran • Sudan

Embargaments sense homòleg a l'ONU (7):

• Bielorússia • Guinea • Myanmar • Síria • Sudan del Sud • Xina • Zimbabue

ECOWAS (1 embargament)

• Guinea

Lliga Àrab (1 embargament)

• Síria

FNG = forces no governamentals.

embargament de l'ONU a Líbia, va imposar tres nous embargaments durant el 2011, a Bielorússia, el Sudan del Sud i Síria.

Durant el 2011 van ser denunciades diverses violacions greus d'embargaments d'armes, sobretot pels grups d'experts de l'ONU encarregats de supervisar els embargaments.

El control de les armes convencionals a Europa

El renovat interès en el control de les armes convencionals a Europa que es va fer evident el 2010 no es va traduir en un progrés substancial el 2011. A finals d'any, els estats membres de l'OTAN havien decidit deixar de compartir informació en relació amb el Tractat sobre les

Forces Armades Convencionals a Europa (Tractat FCE) del 1990 amb Rússia (que havia suspès la seva participació el 2007).

El control de les armes convencionals a Europa ha arribat a un punt mort, tot i que ningú no posa en dubte la seva necessitat. Els conflictes territorials no resolts són la raó principal que en bloqueja el progrés, però ara per ara no hi ha un consens sobre els seus objectius, subjectes i instruments específics.

Les mesures per fomentar la confiança i la seguretat

A la majoria de regions les mesures per fomentar la confiança i la seguretat s'han elaborat com a part d'un debat més ampli sobre un règim de seguretat en què el comportament dels estats sigui comprensible i previsible.

A Europa, el Document de Viena és l'element més important d'aquest règim de mesures, complementat pel Tractat dels Cels Oberts del 1992. El 2011 els estats participants de l'OSCE van aprovar una versió revisada del Document de Viena, però en el millor dels casos aquest instrument representa un progrés mínim en relació amb el Document de Viena del 1999. Si no es capgira aquesta tendència, el règim del Document de Viena continuarà perdent importància militar i política.

A l'Amèrica del Sud, els membres d'UNASUR van acordar una sèrie de mesures per fomentar la confiança i la seguretat amb la intenció de donar suport a un objectiu més ampli de foment d'un sistema de seguretat comú i cooperatiu a la regió. ●

ANNEXOS

Acords de control d'armes i desarmament en vigor, 1 de gener del 2012

- 1925 Protocol per a la Prohibició de l'Ús en la Guerra de Gasos Asfixiants, Tòxics o d'Altres, i dels Mètodes Bacteriològics amb Finalitats Bèl·liques (Protocol de Ginebra del 1925)
- 1948 Convenció sobre la Prevenció i la Sanció del Delicte de Genocidi (Convenció sobre el Genocidi)
- 1949 Convenció de Ginebra (IV) sobre la Protecció dels Civils en Temps de Guerra; i Protocols I i II del 1977 Relatius a la Protecció de les Victimes de Conflictes Armats Internacionals i No Internacionals
- 1959 Tractat Antàrtic
- 1963 Tractat de Prohibició d'Assaigs Nuclears a l'Atmosfera, l'Espai Exterior i el Fons Marí (Tractat de Prohibició Parcial d'Assaigs Nuclears, TPPAN)
- 1967 Tractat sobre els Principis que han de Regir les Activitats dels Estats en l'Exploració i la Utilització de l'Espai Ultraterrestre, Inclosa la Lluna i Altres Cossos Celestes (Tractat de l'Espai Ultraterrestre)
- 1967 Tractat de Proscripció de les Armes Nuclears a l'Amèrica Llatina i el Carib (Tractat de Tlatelolco)
- 1968 Tractat de No-Proliferació d'Armes Nuclears (Tractat de No-Proliferació, TNP)
- 1971 Tractat per a la Prohibició de l'Emplaçament d'Armes Nuclears i Altres Armes de Destrucció Massiva als Fons Marins i Oceànics i al seu Subsòl (Tractat sobre els Fons Marins)
- 1972 Convenció sobre la Prohibició del Desenvolupament, la Producció i l'Emmagatzematge d'Armes Bacteriològiques (Biològiques) i Tòxiques i sobre la seva Destrucció (Convenció sobre Armes Biològiques i Tòxiques, CABT)
- 1974 Tractat sobre la Limitació d'Assaigs Nuclears Subterranis (Tractat sobre la Limitació dels Assaigs Nuclears, TLAN)
- 1976 Tractat sobre les Explosions Nuclears Subterrànies amb Finalitats Pacífiques (Tractat sobre Explosions Nuclears Pacífiques, TENP)
- 1977 Convenció sobre la Prohibició d'Utilitzar Tècniques de Modificació Ambiental amb Finalitats Militars o Hostils (Convenció ENMOD)
- 1980 Convenció sobre la Protecció Física dels Materials Nuclears
- 1981 Convenció sobre Prohibicions o Restriccions de l'Ús de Certes Armes Convencionals que puguin considerar-se Excessivament Nocives o d'Efectes Indiscriminats (Convenció CAC, o Convenció sobre «Armes Inhumanes»)
- 1985 Tractat de la Zona Lliure Nuclear del Pacífic Sud (Tractat de Rarotonga)
- 1987 Tractat sobre l'Eliminació de Míssils de Curt i Mitjà Abast (Tractat INF)
- 1990 Tractat sobre les Forces Armades Convencionals a Europa (Tractat FCE)
- 1992 Tractat dels Cels Oberts
- 1993 Convenció sobre la Prohibició del Desenvolupament, la Producció, l'Emmagatzematge i l'Ús d'Armes Químiques i sobre la seva Destrucció (Convenció sobre Armes Químiques, CAQ)
- 1995 Tractat de la Zona Lliure d'Armes Nuclears del Sud-Est Asiàtic (Tractat de Bangkok)
- 1996 Tractat sobre una Zona Lliure d'Armes Nuclears a l'Àfrica (Tractat de Pelindaba)
- 1996 Acord sobre el Control Subregional d'Armament (Acord de Florència)

- 1997 Convenció Interamericana contra la Fabricació i el Tràfic Il·lícits d'Armes de Foc, Municions, Explosius i Altres Materials Relacionats
- 1997 Convenció sobre la Prohibició d'Ús, Emmagatzematge, Fabricació i Transferència de Mines Terrestres Antipersona i sobre la seva Destrucció (Convenció MAP)
- 1999 Convenció Interamericana sobre Transparència en les Adquisicions d'Armes Convencionals

- 2006 Convenció de la CEDEAO sobre Armes Petites i Armes Lleugeres, Municions i Altres Materials Relacionats
- 2006 Tractat per a l'Establiment d'una Zona Lliure d'Armes Nuclears a l'Àsia Central (Tractat de Semipalatinsk)
- 2008 Convenció sobre les Bombes de Dispersió
- 2010 Tractat sobre les Mesures per a la Ulterior Reducció i Limitació de les Armes Ofensives Estratègiques (Nou START)
- 2011 Document de Viena del 2011 sobre Mesures per Fomentar la Confiança i la Seguretat

CRONOLOGIA 2011, EPISODIS

PRINCIPALS

- 14 gen S'obliga el president Zine-Al Abidine Ben Ali a sortir de Tunísia
- 5 feb Entra en vigor el Nou START
- 12 mar La Lliga Àrab demana a l'ONU que imposi una zona d'exclusió aèria sobre Líbia
- 11 abr Les forces lleials a Alassane Ouattara, amb el suport de les forces franceses i de l'ONU, capturen i arresten el president ivorià Laurent Gbagbo
- 27 mai Els líders del G-8 accepten ampliar la seva Associació Mundial del 2002 contra la Proliferació d'Armes i Materials de Destrucció Massiva
- 20 jun La UE imposa un embargament d'armes a Bielorússia
- 18 jul El Tribunal Internacional de Justícia resol que la zona de temples en disputa de Preah Vihear pertany a Cambodja i no a Tailàndia
- 6 ago Al-Shabab anuncia una retirada «tàctica» de Mogadiscio, Somàlia
- 22 set L'OIEA aprova un pla d'acció sobre seguretat nuclear
- 20 oct El Consell Nacional de Transició de Líbia anuncia la captura de Moammar al-Gaddafi
- 14-25 Nov. Se celebra la Quarta Conferència de Revisió de la Convenció CAC
- 18 des Surten de l'Iraq els darrers soldats nord-americans

Acords que encara no estaven en vigor l'1 de gener del 2012

- 1996 Tractat per a la Prohibició Completa dels Assaigs Nuclears (TPCAN)
- 1999 Acord sobre l'Adaptació del Tractat FCE
- 2010 Convenció de l'Àfrica Central per al Control de les Armes Petites i les Armes Lleugeres, les Municions i Totes les Parts i els Components que es Poden Utilitzar per a la seva Fabricació, Reparació i Muntatge (Convenció de Kinshasa)

Organismes de cooperació en matèria de seguretat

Entre els canvis més destacats del 2011 figuren l'entrada del Sudan del Sud com a 193è membre de les Nacions Unides, l'entrada en vigor del Tractat Constitutiu de la UNASUR, el tancament de la Unió Europea Occidental i la suspensió de Síria de la Lliga Àrab.

Tres estats van subscriure el Codi de Conducta de l'Haia contra la Proliferació dels Míssils Balístics i un es va adscriure al Comitè Zangger. No es va incorporar cap membre nou als altres règims estratègics de control del comerç (el Grup Austràlia, el Règim de Control de la Tecnologia de Míssils, el Grup de Subministradors Nuclears i l'Acord de Wassenaar). ●

EL TREBALL DE LA FUNDACIÓ PER LA PAU EN DESARMAMENT

Campanya Armes Sota Control (ASC)

- **Llei Espanyola de Comerç d'Armes**

Seguiment de les exportacions d'armes realitzades per l'Estat espanyol.

- **Tractat sobre Comerç d'Armes (TCA)**

Participació en la campanya i el procés diplomàtic de les Nacions Unides per a un tractat que reguli el comerç internacional d'armes. www.fundacioperlapau.org/tca

IANSA

(International Action Network on Small Arms – Xarxa Internacional d'Acció sobre les Armes Lleugeres)

Sensibilització i accions per a la prevenció de la violència armada.

ICAN

(International Campaign to Abolish Nuclear Weapons – Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears)

Participació en la xarxa internacional d'ONG que demana la prohibició total de les armes nuclears.

PUBLICACIONS RECENTS DE LA FUNDACIÓ PER LA PAU SOBRE DESARMAMENT

Research Notes nº 9. Estimació de les armes de foc en possessió de civils

Research Notes nº 10. El PA: revisió dels informes nacionals

Research Notes nº 11. Transferències d'armes petites: estats exportadors

Research Notes nº 12. Transferències d'armes petites: estats importadors

Small Arms Survey

Traducció al català a cura de la Fundació per la Pau

Barcelona 2012

Análisis de las exportaciones españolas de material de defensa y doble uso 2011

Fundació per la Pau et alt.

Madrid / Barcelona 2012

INSTRUCCIONS PER FER COMANDES DEL SIPRI YEARBOOK 2012

SIPRI Yearbook 2012: Armaments, Disarmament and International Security

Publicat el juliol del 2012 per Oxford University Press en nom del SIPRI

ISBN 978-0-19-965058-3, tapa dura, xx+560 pàg., 100 £/185 \$

El *SIPRI Yearbook 2012* es pot comprar a llibreries, a la majoria de llibreries en línia o directament d'Oxford University Press:

www.oup.com/localecatalogue/cls_academic/?i=9780199650583

Per a més detalls, visiteu www.sipri.org/yearbook/

TRADUCCIONS

SIPRI Yearbook 2012 es traduirà al

- àrab pel Centre d'Estudis per a la Unitat Àrab (CAUS), Beirut, www.caus.org.lb
- rus per l'Institut d'Economia Mundial i Relacions Internacionals (IMEMO), Moscou, www.imemo.ru
- ucraïnès pel Centre Razumkov (Centre Ucraïnès d'Estudis Econòmics i Polítics, UCEPS), Kíev, www.razumkov.org.ua
- xinès per l'Associació Xinesa de Control d'Armes i Desarmament (CACDA), Pequín, www.cacda.org.cn

Aquestes traduccions estan finançades pel Departament Federal de Defensa, Protecció Civil i Esports de Suïssa. Per a més detalls, poseu-vos en contacte amb les entitats editorials.

Edició catalana a cura de:

Fundació per la Pau

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

Ajuntament
de Barcelona

SIPRI YEARBOOK 2012

Armaments, Disarmament and International Security

L'anuari del SIPRI és un compendi de dades i anàlisis en els àmbits de:

- La seguretat i els conflictes
- La despesa militar i els armaments
- La no-prolifерació, el control d'armes i el desarmament

Aquest quadern resumeix la 43a edició de l'anuari del SIPRI, que parla de l'evolució durant el 2011 en els àmbits següents:

- *Els conflictes armats*, amb dades sobre el primer any de la Primavera Àrab i els conflictes a la Banya d'Àfrica i una àmplia anàlisi de la violència organitzada
- *Les operacions de pau i la gestió dels conflictes*, amb explicacions de les noves operacions al Sudan del Sud, Líbia i Síria
- *La despesa militar*, amb especial atenció als efectes de les retallades governamentals a Europa i els Estats Units i un estudi del cost de les guerres a l'Afganistan i l'Iraq
- *La fabricació d'armes i els serveis militars*, amb dades sobre els serveis militars i la indústria armamentística Índia
- *Les transferències internacionals d'armes*, amb especial atenció a les exportacions als estats afectats per la Primavera Àrab i les transferències al sud-est asiàtic i a Armènia l'Azerbaidjan
- *Les potències nuclears mundials*, amb atenció als estocs i la fabricació de materials físsils
- *El control d'armes nuclears i la no-prolifерació*, amb atenció a la implantació del Nou START i la revisió de les directrius del Grup de Subministradors Nuclears
- *La reducció de les amenaces contra la seguretat que representen els materials químics i biològics*, amb especial atenció a l'impacte dels avenços científics i tecnològics
- *El control d'armes convencionals*, amb atenció als embargaments d'armes multilaterals i un apartat sobre les bombes de dispersió

També s'inclou un article principal a càrrec de Gareth Evans, exministre d'Exteriors australià, sobre la nova geopolítica de la intervenció, així com amplis annexos sobre els acords de control d'armes i desarmament, els organismes internacionals de cooperació en matèria de seguretat i els fets esdevinguts durant el 2011.